

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. maj 2017
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Thomas Kyhl Winther
Sagsnr.: 2017-0030-5560
Dok.: 2319458

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 596 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. maj 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 596 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af REU alm. del – spørgsmål 336 uddybe, hvad begreberne ”hadefuld tale” og ”opfordring til intolerance” betyder og give nogle konkrete eksempler på begge, herunder bedes ministeren oplyse, om der kan være eksempler på hadefuld tale og opfordring til intolerance, som ikke udgør opfordring til vold eller er omfattet af straffelovens § 266 b?”

Svar:

1. Som anført i besvarelse af 2. marts 2017 af spørgsmål nr. 336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) i sin praksis fastslået, at det i et demokratisk samfund kan være nødvendigt at sanktionere ytringer, hvis disse opfordrer til vold eller er udtryk for hadefuld tale, der opfordrer til intolerance mv., jf. f.eks. dom af 16. juli 2009 i sagen *Féret mod Belgien*.

EMD henviser i dommens præmis 44 til Europarådets Ministerkomité's anbefaling nr. R (97) 20 om hadefuld tale (”hate speech”). Det fremgår af et bilag til denne anbefaling, at begrebet ”hadefuld tale” omfatter enhver ytring, som spreder, opfordrer til, fremmer eller retfærdiggør racehad, fremmedhad, antisemitisme eller andre former for had baseret på intolerance, herunder intolerance, der er udtryk for aggressiv nationalisme og ethnocentrisme, diskrimination og fjendtlighed over for minoriteter, migranter og personer med indvandrerbaggrund.

2. Som et eksempel fra EMD's praksis om hadefuld tale mv. kan der henvises til den ovennævnte dom i sagen *Féret mod Belgien*. I denne sag var en politiker blevet idømt samfundstjeneste og en betinget fængselsstraf for under en valgkampagne at have uddelt løbesedler, hvori udlændinge, fremmede og flygtninge blev latterliggjort og omtalt som kulturelt anderledes, som kriminelle og som personer, der udnyttede Belgiens system og goder. EMD fandt bl.a., at løbesedlerne var udtryk for tilskyndelse til adskillelse og had på grund af race, hudfarve, national oprindelse og etnicitet. EMD fandt endvidere, at den idømte straf udgjorde et nødvendigt indgreb i politikerens ret til ytringsfrihed efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens (EMRK) artikel 10, og underkendte på den baggrund ikke sanktionen.

Som et yderligere eksempel fra EMD's praksis kan henvises til dom af 9. februar 2012 i sagen *Vejdeland m.fl. mod Sverige*, hvor klagerne var

blevet idømt bøder og betingede straffe for på et gymnasium at have uddelt løbesedler om homoseksualitet og homoseksuelle som gruppe. I løbesedlerne blev homoseksualitet beskrevet som en afvigende seksuel tilbøjelighed med en moralsk nedbrydende effekt på samfundet og som en af hovedårsagerne til problemerne med hiv og aids. Det blev desuden anført, at homoseksuelle organisationer forsøgte at bagatellisere pædofili. EMD udtalte bl.a., at tilskyndelse til had ikke nødvendigvis indebærer en opfordring til vold eller andre kriminelle handlinger, og konkluderede, at de idømte straffe var nødvendige i et demokratisk samfund og derfor forenelige med klagerens ret til ytringsfrihed efter EMRK artikel 10.

3. Som anført i besvarelse af 17. august 2016 af spørgsmål nr. 800 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg defineres begrebet ”ulovlig hadefuld tale” også på baggrund af Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen. Ulovlig hadefuld tale omfatter ifølge dennes artikel 1, stk. 1, litra a, enhver ”offentlig tilskyndelse til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse”.

Justitsministeriet vurderede i samlenotat af 6. november 2008, side 14, at rammeafgørelse 2008/913/RIA ikke medførte et behov for at ændre den danske straffelov.

I forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen i dansk ret vurderede Justitsministeriet således, at rammeafgørelsens krav til kriminalisering af visse former for racistisk adfærd er opfyldt i dansk ret af navnlig straffelovens §§ 136, stk. 1, og 266 b.

Efter straffelovens § 136, stk. 1, straffes den, som uden derved at have forskyldt højere straf offentlig tilskynder til forbrydelse, med fængsel indtil 4 år.

Efter straffelovens § 266 b, stk. 1, straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed, jf. stk. 2.

Idet Justitsministeriet som anført vurderede, at gennemførelsen af rammeafgørelsen ikke nødvendiggjorde ændringer af den danske straffelov, kan der ikke peges på eksempler på ulovlig hadefuld tale efter rammeafgørelsen, som ikke er omfattet af straffeloven.